

Categoria D

EL DARRER FULL

Havies ingressat a l'hospital perquè t'operessin del que, segons deien, només era una úlcera sense massa importància. I, atès el resultat de les proves que t'havien fet, tu asseguraves estar tranquil·la. Però jo no ho estava pas. Gens. Algun motiu que em resultava inescrutable –encara que potser no fos sinó la por a perdre't– em duia a recelar, en discordança amb els favorables diagnòstics, que poguessis patir una afecció greu.

Sol, assegut al sofà incòmode i antiestètic –dels que mai no tindríem a casa– de la sala d'espera, el temps transcorria per a mi despietadament lent, i aquella exasperant morositat anava alimentant la meva temença. La finestra hermètica mostrava un cel de color de cendra, estrany, impropï de la nostra ciutat, com si també a ella l'hagués cobert el mal averany que em cobria a mi; i només alguns ressons perifèrics de passes i d'arrossegaments rodats i metàl·lics esquinçaven de tant en tant el silenci balmat i esquerp. Jo, en el meu temorós neguit, encongida l'ànima per l'angoixa, sentia aquell ambient com el d'un altre món, d'un d'incògnit, inquietant i desnaturalitzat que res no tenia a veure amb nosaltres dos.

Però encara no havia passat –malgrat l'enganyador efecte de dilatació amb que l'ansia em falsificava el temps– una hora des que t'hi havien ficat, quan la porta batent del quiròfan es va obrir i va sortir per ella el cirurgià amb les espatlles caigudes i la mirada baixa. En veure'l, un calfred fatídic em va sacsejar el ja desfiat ànim, i vaig tenir l'absoluta certesa del seu fracàs i de la nostra derrota abans que ell comencés a donar-me'n notícia.

En tornar a trobar-me amb tu, ja desperta i a l'habitació, tots dos vam somriure, i va començar el simulacre. Tu intuïes que jo sabia la veritat –una veritat maligna– i jo sabia que tu la intuïes, però vam decidir, cadascú pel seu compte, tàcitament –i vam coincidir també en això, com en tantes altres coses al llarg de la nostra vida– que ambdós ho ignoràvem.

L'habitació era doble, però l'altre llit no estava ocupat i, un cop et van acomodar, ens vam quedar sols. Jo havia deixat damunt d'una petita taula que hi havia adossada a la paret la carpeta amb el conte que volia presentar enguany a aquell premi literari que des de fa unes quantes edicions rondo romànticament; estava ja acabant de corregir-lo, donant-li els últims tocs. I vas trigar molt poc a descobrir la seva presència. “És el conte?”, em vas preguntar. “Sí –vaig respondre, somrient– Ja és quasi el text definitiu. Vols que te'l llegeixi? O no estàs d'humor?”. “És clar, que ho vull! –vas dir, esprement-te l'esma–. Quan has enviat un conte a un concurs sense llegir-me'l abans?”. I jo et vaig fer una moixaina, vaig acostar al teu llit una cadira i assegut en ella vaig començar la lectura. Eren una dotzena de folis. Però la debilitat i l'esgotament van fer que, quan encara no n'havia llegit ni quatre, t'adormissis.

El teu vòmit em va abastar malgrat trobar-me a més d'un metre del teu llit. Un soroll rar em va fer encendre el llum; per instint, em vaig llevar i vaig anar cap a tu, i de sobte va caure sobre el meu pijama blau cel tota la teva destrossa interior. Però puc jurar que no vaig sentir cap fàstic; ni tan sols vaig ser capaç de percebre cap olor desagradable. Em vaig treure la jaqueta xopa, em vaig acostar a tu, et vaig posar una mà ferma a l'esquena perquè t'hi poguessis recolzar – estaves patèticament incorporada, amb una ganyota d'espant desfigurant-te el rostre– i et vaig fer un petó al front amarat de suor mentre premia anguniós el botó del timbre que penjava del capçal.

Van venir de seguida un parell d'infermeres i em van fer sortir de l'habitació. Quan vaig poder tornar a entrar-hi –tot just deu minuts després–, ja net, amb un pijama de l'hospital, tu em miraves amb una tristor amarga, desolada i estupefacta. “No es preocupin. És un fet que sol passar en molts casos”, va dir una de les infermeres mentre agençava la cambra i la seva companya et refrescava amb una esponja humida. Però, un cop vam quedar-nos sols una altra vegada i et vaig veure estirada, completament abatuda, em vaig adonar que el teu abdomen estava inflat com un globus. Aleshores te'l vas palpar, i potser vas sentir que una presència bàrbara s'expandia devastadora al teu interior. Jo era assegut al llit, i amb una dèbil i dessagnada mà em vas acariciar els cabells i la cara. “Veuràs com tot això passa de seguida”, et vaig dir, i et vaig fer uns petons a la mà, lluitant aferrissadament per reprimir les llàgrimes. “Sí, segur que aviat haurà passat”, vas assentir, amb la mirada perduda al sostre blanc i claustreal. I llavors em vas demanar que seguís llegint-te el conte. “Si us plau. A partir de quan ell i ella es coneixen”, vas dir, amb un fil de veu, per donar-me el punt en què t'havia vençut la son durant la meua anterior lectura.

L'endemà al matí, a primera hora, el metge va ser clar i categòric: “S'ha de tornar a operar immediatament”, va dir-me. “Una complicació. Sembla que caldrà tornar a intervenir-te...”, et vaig dir jo. “Que facin el que creguin convenient”, vas acceptar tu, amb l'esfereïdora enteresa dels resignats impotents. I a migdia tornaves a fer, en la llitera, el camí del quiròfan. Jo anava al teu costat, agafant-te una mà. “Aquesta vegada tot sortirà bé”, et vaig xiuxiuejar. I tu no em vas respondre, però la teua mirada còmplice em va reafirmar que sabies el que passava, i que sabies que jo ho sabia.

La matinada següent, plujosa i amb tronadissa, quan, intercalada en la teua sedada letargia, vas tenir una estona lúcida, em vas demanar que et seguís llegint el conte. Fins i tot vas comentar: “M'agrada molt el personatge d'ell”. I per primer cop se'm va acudir una tenebrosa idea que em va commocionar: que quan acabés de llegir-te el relat t'acabaries tu.

Després de la tercera operació –“Obstrucció intestinal”, va diagnosticar el metge per justificar-la. I tu vas dir: “Endavant”–, ja no podies incorporar-te, ni a penes moure’t. Gairebé ni parlar, podies; i els calmants t’acabaven d’abaltir. Però, de tant en tant, durant els espais en què recuperaves la lucidesa, em demanaves la lectura. I jo no sabia si apressar-la, perquè la poguéssim arribar a completar, o alentir-la per mirar d’alentir així també –residual i patètica quimera– el teu final.

Calia que t’acomiadessis de la Mireia, la nostra filla. I, en plantejar-nos això, descorrent ja definitivament el vel del simulacre, tu i jo vam plorar de dolor junts per primera vegada en deu anys de relació. La nena era a casa de la meva mare, i va venir amb ella. Va entrar a l’habitació una mica espantada, però frisoza per abraçar-te. L’àvia li havia fet unes trenetes amb granadura de coloraines. Li faltaven dues setmanes per complir els cinc anys. La vaig asseure al teu llit, i et va parlar del col·legi, de la seva amiga Neus, a qui havien regalat un gatet d’Angora, i de les ganes que tenia que tornéssim a ser tots tres a casa. Tu, esforçant-te penosament, li deies algunes coses, però a mi, tot i que era al seu costat, no m’arribaven aquelles paraules. La teva imatge amb ella abassegava de tal manera els meus sentits que no em deixava percebre res més.

Mai no hagués pensat que pronunciar una frase podia resultar un trànquil tan acerb com el que vaig haver de passar en dir-li a la Mireia: “Heu de marxar, filla, que s’està fent tard”. La meva mare s’ho mirava amb els ulls envermellits. Llavors, la criatura et va besar i va baixar del llit, i tu la vas agafar pel braç, i després per la mà, i al final només pels dits, mirant de perllongar el contacte tant com fos discretament possible fer-ho.

És l’última nit. Et costa respirar, ja no dius res i a penes et mous. El patiment se’t reflecteix a les parpelles closes i gairebé translúcides. Així i tot, jo vull creure que encara ets conscient, i que potser encara pots sentir-me. I començo a llegir amb el to de veu més suau, més vellutat, que sóc capaç d’aconseguir. Però de seguida m’aturo, absolutament descoratjat, aclaparat, vençut.

Aleshores, tu entreobres els ulls, em mires i amb un escàs gest del dit índex de la mà dreta em demanes que continuï la lectura. Fins i tot diria –si bé això potser ja és tan sols imaginació meva– que esbosses un somriure. I jo torno a llegir, amb una pausa llangorosa i embasardida. Però les paraules s’acaben. És el darrer full. I, alhora que ho fa la meva veu, tu també t’apagues, per sempre.

Jaume Calatayud